

1 Samodzielna Kompania Komandosów

Pod koniec sierpnia 1942 r. utworzono 1. Samodzielną Kompanię Komandosów z kpt. Władysławem Smrokowskim, jako dowódcą. Trzonem nowej jednostki stał się 2. Batalion 1. Brygady Strzelców, który stacjonował w Szkocji w miejscowości Cupar. W październiku 1942 r. kompania została przeniesiona z Cupar do miejscowości Fairbourne w północnej Walii, gdzie weszła w skład 10. Międzyalianckiego Commando, jako jego 6. Kompania (No.10 InterAllied Commando, Special Service, 6. Troop). W Fairbourne i w głównym ośrodku szkoleniowym komandosów (słynnym Commando Depot w Achnacarry) polscy żołnierze rozpoczęli intensywny trening i szkolenie w zakresie umiejętnego posługiwania się bronią palną i sztyletem, walki wręcz i wspinania się po skałach. W grudniu 1943 r. 1. Samodzielna Kompania Komandosów, jako jednostka najlepiej przygotowana do prowadzenia działań wojennych ze wszystkich oddziałów 10. Commando, znalazła się na froncie włoskim.

Od grudnia 1943 r. do stycznia 1944 r. Polacy przeprowadzili wiele akcji patrolowych i wypadów na tyły wojsk niemieckich. W dniach 16-19 maja 1944 r. 1. Samodzielna Kompania Komandosów, przydzielona do 5. Kresowej Dywizji Piechoty gen. bryg. Nikodema Sulika (z 2 Korpusu Polskiego gen. dyw. Władysława Andersa), wzięła czynny udział w walkach o Monte Cassino. Komandosi nacierali na wzgórza San Angelo, wspólnie ze szwadronem 15. Pułku Ułanów Poznańskich i innymi pododdziałami 5. Kresowej Dywizji Piechoty. W lipcu tego samego roku jednostka wzięła udział w walkach o Ankone, które jednocześnie zakończyły szlak bojowy 1. Samodzielnej Kompanii Komandosów. Zgodnie z planami Naczelnego Wodza kompania miała wkrótce zostać przekształcona w 2 Batalion Komandosów Zmotoryzowanych. Podczas walk na froncie włoskim 1. Samodzielna Kompania Komandosów straciła 18 zabitych i 70 rannych.